

KemIs arbete med RoHS-direktivet

lagstiftning, information och tillsyn

Marcus Hagberg

Kemikalieinspektionen - vilka är vi?

- Expertmyndighet under Miljödepartementet
- Arbetar i Sverige, i Norden, inom EU och globalt för att förebygga skador på människor och miljö från kemiska och biotekniska produkter
- Avdelningar: bekämpningsmedel, allmänkemikalier, tillsyn
- Sekretariat: juridiskt, information, internationellt och strategiskt
- Finansieras till största delen av kemikalieavgifter

lagstiftning

RoHS-direktivet (2002/95/EG)

- Är införlivat i Miljöbalken (14 kap 8 §), förordning (1998:944) om förbud m.m. och KIFS 2008:2 (5 kap) om kemiska produkter...
- Kemi är ansvarig myndighet i SE
- Även kommuner har tillsyn av direktivet

lagstiftning

RoHS II (2011/65/EU)

- Träder i kraft 2 januari 2013
- Inga nya ämnen men omfattar all EEE (2019)
- Anpassat till "varupaketet" innebär bl.a.
 - Harmoniserade definitioner tex "utsläppande på marknaden" betyder samma i olika direktiv
 - CE märkning och DoC
 - Teknisk dokumentation

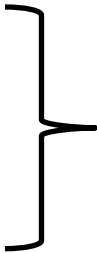
lagstiftning

Vad är nytt i RoHS 2?

- Tydlig definition av EEE
- Öppen omfattning, nya produktgrupper fasas in gradvis
- Tidsbegränsade undantag
- KOM ska överväga ytterligare avgränsningar, ex möbler med elektronik

lagstiftning

- EEE definieras som all utrustning som:
 - Genererar
 - Överför och mäter
 - Är beroende av

ström / fält
- Med "beroende" avses alla avsedda funktioner (även t.ex. ljudfunktionen i en teddybjörn)
- Färre gråzonsprodukter

Tillverkare?

- Som tillverkare räknas den som:
 - Själv tillverkar produkten
 - Låter tillverka produkten
 - Sätter sitt varumärke på produkten
- Det är upp till tillverkaren att se till att kraven i RoHS uppfylls!

Importör?

- Som importör räknas den som:
 - Importerar en produkt från tredje land och släpper ut den på marknaden
 - Med ”marknaden” avses EU-marknaden
- Importören ska säkerställa att tillverkaren uppfyller kraven i RoHS
 - Även vidta korrigerande åtgärder

Distributör?

- Som distributör räknas den som:
 - tillhandahåller en produkt på marknaden
 - inte är tillverkare eller importör
- Distributörer med eget varumärke räknas som tillverkare
- Distributörer ska kontrollera CE-märkning

lagstiftning - skyldigheter

	Tillverkare	Tillverkarens rep (ngn i EU)	Importör	distributör
Upprätta teknisk dokumentation	X			
behålla tekniska dokumentationen	10 år efter att produkten sålts	10 år efter att produkten sålts		
Tillhandahålla DoC			10 år efter att produkten sålts	
Upprätta DoC	X	X		
Behålla DoC	10 år efter att produkten sålts	10 år efter att produkten sålts	10 år efter att produkten sålts	
Adress	X		X	
Identifikation	X			
CE-märka	X		Kontrollskyldighet enl. art 9	Viss kontrollskyldighet enl . art 10

lagstiftning

FAQ för att underlätta tolkning av direktivet

- Beräknas publiceras på [KOM hemsida](#) i mitten av september

RoHS - information

- Hemsida (<http://www.kemi.se/sv/Innehall/Fragor-i-fokus/Elektrisk-och-elektronisk-utrustning---RoHS-direktivet/>)
- Mail och telefonfrågor
- Utbildningar och seminarier

Kemikalieinspektionens tillsyn

- Operativ tillsyn
 - Kemiska produkter
 - Bekämpningsmedel
 - Varor
 - Leksaker, kläder, möbler, elektronik m.m.
 - RoHS-direktivet
- Tillsynsvägledning
- Tillsynssamverkan inom EU

RoHS-tillsyn i Sverige och EU

- Projekt på nationell nivå
 - Samarbete med Elsäkerhetsverket
 - Hemelektronik och elektriska leksaker
- Gemensamma EU-projekt
 - Radiostyrda leksaker, julbelysning, datorer och leksaker

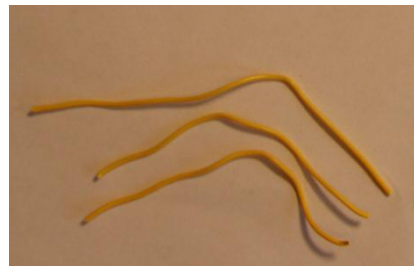
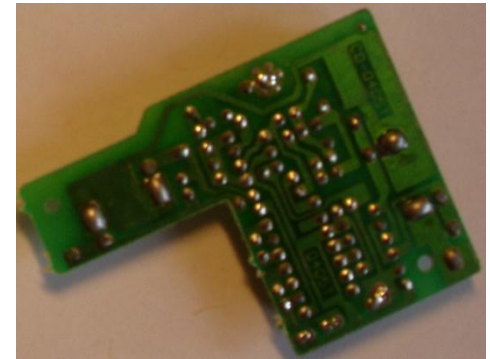

Analyser av produkter

- Inköp → Nedmontering → XRF-screening → Kontakta företag (Anmodan) → Eventuell extern analys → Uppföljning
- Inköp i detaljhandeln eller övertagande från Elsäkerhetsverket
- Nedmontering på kontoret
- XRF-screening av grundämnena Br, Cd, Cr, Hg och Pb
- Kan ej detektera PBB/PBDE och Cr VI, endast indikera möjlig förekomst

Analyser av produkter

- Komponenter och material av särskilt intresse:
 - Lödpunkter på kretskort (Pb)
 - Plast runt kablar (Pb)
 - Kondensatorer (Br)
 - Andra plastdetaljer (Pb, Br, Cd)
 - Metallegeringar (Pb, Cr)
 - Skruvar (Cr)

Analyser av produkter

- Inköp → Nedmontering → XRF-screening → **Kontakta företag (Anmodan)** → Eventuell extern analys → Uppföljning
- **Kontakta företag**
 - Importerar eller tillverkar företaget produkten?
 - Datum för import/tillverkning
 - Omfattas produkten av några undantag?
 - Företagets rutiner för att säkerställa att produkterna uppfyller RoHS

Analyser av produkter

- Inköp → Nedmontering → XRF-screening → Kontakta företag (Anmodan) → **Eventuell extern analys** → Uppföljning
- **Extern analys på ackrediterat labb krävs för att avgöra exakta halter av begränsade ämnen**

Uppföljning

- polisanmälan och tillbakadragande

- Inköp → Nedmontering → XRF-screening → Kontakta företag (Anmodan) → Eventuell extern analys → Uppföljning
 - Frivilligt tillbakadragande från marknaden eller förbud på fortsatt försäljning
 - Import utanför EU → Skyldighet att åtalsanmäla
 - Åklagare avgör om förundersökning inleds

Miljöbalkens krav på polisanmälan samt straffsanktioner

- 26 kap 2 §

Tillsynsmyndigheten skall anmäla överträdelser av bestämmelser i balken eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av balken till polis- eller åklagarmyndigheten, om det finns misstanke om brott.

- 29 kap 3 §, punkt 2

För miljöfarlig kemikaliehantering döms till böter eller fängelse i högst två år den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot ett förbud eller en föreskrift om en skyddsåtgärd, ett produktval eller ett annat försiktighetsmått som regeringen har meddelat med stöd av 14 kap.

Resultat av tidigare projekt

- Hemelektronik 2008
 - 69 analyserade produkter varav 13 ej kompatibla
- Leksaker 2009
 - 29 analyserade leksaker varav 11 ej kompatibla
- Leksaker 2010
 - 79 analyserade leksaker varav 17 ej kompatibla
 - 9 åtalsanmälda företag
- Leksaker 2011
 - 76 analyserade leksaker varav 22 ej kompatibla
- Hemelektronik 2011
 - 62 analyserade produkter varav 10 ej kompatibla

Resultat av tidigare projekt

- Erfarenheter från projekt
 - Pb > 0,1% vanligaste brist
 - Dokumentation och analysresultat överensstämmer inte alltid
 - Många företag drar frivilligt tillbaka produkterna

Gemensamma projekt i EU

- RoHS Enforcement Network
- Ett tiotal medlemsstater aktiva som träffas en gång per år
- Diskussioner om bl.a. tolkning av lagstiftning och gråzonsprodukter
- Gemensamma tillsynsprojekt
 - Julbelysning 2008: 32 av 60 uppfyllde inte kraven
 - Datorer 2009: 7 av 63 uppfyllde inte kraven
 - Leksaker 2010: nästan 400 produkter analyserade, ca 25 % uppfyllde inte kraven
 - Tre olika projekt 2012: “Småprylar”, klockor och hemelektronik/mindre hushållsapparater

Tack!

marcus.hagberg@kemi.se

christina.larsson@kemi.se

magdalena.salomonsson@kemi.se